

**LUPKI TALKOWO-SERYCYTOWO-
-CHLORYTOWO-KRZEMIONKOWE
W POŁUDNIOWEJ CZĘŚCI STRZEGOMSKIEGO
OBSZARU WYSTĘPOWANIA GLIN
OGNIOTRWAŁYCH**

W czasie wierceń prowadzonych na terenie strzegomskiego obszaru występowania glin ogniotrwałych niejednokrotnie zetknąłem się z utworami krystalicznego staropaleozoicznego podłoża, silnie zróżnicowanego pod względem stanu zachowania, struktury i tekstury. Petrograficznie biorąc są to łupki ilaste przeobrażone w strefach przypowierzchniowych.

Dominującymi minerałami budującymi wymienione łupki są: talk, serycyt, chloryt i kwarc. Mikroskopowe badania wykazały sporadycznie występujące w łupkach bardzo drobnitkie żyłki skaleniowo-kwarcowe (substancja leukokratyczna) najprawdopodobniej wtórnego pochodzenia. Stratygraficznie można zaliczyć łupki talkowo-serycytowo-chlorytowo-krzemionkowe do syluru i połączyć z odpowiadającym im wiekowo fyllitowym utworem staropaleozoicznym budującym przedpola Sudetów*. Dominująca barwa łupków jest zielona, począwszy od jasnopopieleatej z odcieniem zielonawym poprzez całą gamę odcieni zielonawych do intensywnie zielonej. Lokalnie występują żółtawe zabarwienia.

Jak wspomniano wyżej, łupki talkowo-serycytowo-chlorytowo-krzemionkowe występują w nader zróżnicowanej postaci na terenie strzegomskiego obszaru występowania glin ogniotrwałych, przy czym generalną, wspólną dla nich cechą jest proces wietrzenia o różnym stopniu zaawansowania. Należy przypuszczać, że na obecny stan łupków wpłynęły zarówno długotrwałe procesy denudacyjne z okresu przedmiocenińskiego, a może nawet przedtrzciorzędowego,

kwasy humusowe aktywnie współdziałające w powstawaniu nadległych glin ogniotrwałych i ceramicznych, a pochodzące głównie z przeławicających je pokładów i soczewek węgla brunatnego liczy nie występującego na tym obszarze, jak i działalność lodowcowa oraz bezpośredni kontakt z powierzchnią w południowej części omawianego terenu.

Dość charakterystyczny wydaje się fakt, iż w północnej części obszaru, gdzie łupki podścielające złoża glin zalegają najgłębiej, proces wietrzenia wykazuje największe zaawansowanie — łupki przeważnie są silnie rozłusowane i lokalnie przechodzą stopniowo w substancję zbliżoną cechami do kaolinu. W związku z powyższym nasuwa się przypuszczenie, iż największy udział w procesie wietrzeniowym łupków mają kwasy humusowe.

Najmniejsze cechy zwietrzenia oraz największą miąższość, przekraczającą niekiedy 10 m, wykazują łupki w południowej części strzegomskiego obszaru występowania glin ogniotrwałych. Wychodnie tych łupków biegną prawie równolegle do szosy Jaroszków—Rusko. Łupki używane są przez miejscową ludność do wznoszenia murów i ogrodzeń granicznych.

Należy jednak zauważyć, że zarówno skład petrograficzny łupków talkowo-serycytowo-chlorytowo-krzemionkowych, jak i ich znaczne nagromadzenie oraz łatwość eksploatacji (wyraźne złupkowanie), a nade wszystko znikoma domieszka substancji leukokratycznej wykazują konieczność przebadania ich przydatności do produkcji ogniodpornych pap dachowych nasycanych substancjami mineralnymi tego typu.

* Von zur Mühlen — Erläuterungen zur geologischen Karte von Preussen, Blatt Striegau, Geol. Landesanstalt, Berlin 1925.